

በኢትዮጵያ የዋህቢ አክራሪ እሥልምና አደጋ

አብዱል ከሪም

እሥልምና ወደ ኢትዮጵያ የገባው በነቢዮ መሀመድ ዘመን ነው። ከዚያን ዘመን ጀምሮ በኢትዮጵያ ውስጥ ቀድሞ ከነበረው የአርቶዶክስ እምነት በመቀጠል አንጋፋ ኃይማኖት ሆኖ ኖሯል።

አሥልም ትርጉሙ ራሱ ሠላም ማለት መሆኑን የኃይማኖቱ አባቶች ይናገራሉ። ኢትዮጵያን ከሌላው ዓለም ልዩ አድርጎት የኖረው አንዱ ነጥብ ኃይማኖታዊ መቻቻና መከባበር የሰፈነባትና ለሌሎች ምሳሌ በመሆኗ ነው።

ከሁሉም የኢትዮጵያ የቀድሞ መንግሥታት በተለይም በአሁኑ ወቅት በሥልጣን ላይ ያለው መንግሥት የኃይማኖት ነፃነት በሕገ መንግሥቱ እንዲከበር በማድረግ፣ በኃይማኖታዊ ጉዳይም ጣልቃ የማይገባ በመሆኑ፣ ዜጎች በነፃነት የፈለጉትንና የሚጠኑትን የእምነት ነፃነት የመከተል መብታቸው በሕግ የተረጋገጠ ነው።

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ በቅርቡ ከእሥልምና ኃይማኖት ጋር የተያያዘ አዲስ ክስተት ኢትዮጵያ እያስተናገደች ነው። በኢትዮጵያ ውስጥ ጥንትም የነበሩትና ያሉት የእሥልምና እምነት አራማጅ አባቶች ይከተሉት የነበረውና ዛሬም ያለው የሱፊ እሥልምና ነው።

ሠላማዊና ተቻችሎ በመኖር የዘለቀ ነው። መሻሻሉን ከሰውዲ ዐረቢያ ያደረገው የዋህቢ አክራሪ እሥልምና እምነትን ወደ ኢትዮጵያ አስርጎ ለመስጠቱ፣ ለበርካታ ዓመታት ውስጥ ለውስጥ ብዙ ሰራተኞች ከቆየ በኋላ በኢትዮጵያ ለረዥም ዘመን የኖረውን የሱፊ እሥልምና ለማጥፋት የዋህቢ እምነትን ለመስፈን እንቅስቃሴዎቹ ጎልተው ታይተዋል። ከፍተኛ ተቃዋሚ ገጥሟል።

በኢትዮጵያ የዋህቢ አክራሪ እሥልምና ኃይማኖትን ለመስፈን ቁልፍ ማግኘት የተጠበቀው በሰውዲ ዐረቢያ ለሥራ ለትምህርት የሄዱና የተመለሱ ኢትዮጵያውያን ናቸው።

እነዚህን በማክፍከርና በማዘዝ ረገድ የተሰለፉት ደግሞ ኢትዮጵያ ውስጥ ፈቃድ አግኝተው በመገባት የሚቀሳቀሱ የሰውዲ ዐረቢያ፣ የከዌትና የኳታር መንግሥታዊ ያልሆኑ እሥልምና ድርጅቶች መሆናቸውን ዊክሊክስ ከኢትዮጵያ የአሜሪካን ኤምባሲ ወደ ዋሽንግተን ያስተላለፈውን ከፍተኛ ምክብራዊ ደክመት ይፋ አድርጎታል።

የሀቢ አክራሪ እሥልምና በተለይ ዓላማ አድርጎ የተንቀሳቀሰው በአሜሪካና በአርመኔያ ክልሎች ነው። ነባሩን የሰፊ እሥላም እምነት ለማጥፋት ለዓመታት ሰርቷል።

በዚህ መረጃ መሠረት ባለፉት 10 ዓመታት ከቀይቲ ተብሎ በሚጠራ የከፍት መንግሥታዊ ያልሆነ እስላማዊ የበጎ አድርጎት ድርጅት አሜሪካን ከደሴ አካባቢ በመጀመሪያ ወደ ሰሜን ትግራይ ድረስ እያንዳንዳቸው 540 ሺህ ብር (30 ሺህ 000 የአሜሪካን ዶላር) የሚወጡ ከ150 በላይ መስጊዶችን አሰርቷል።

በቀላሉ ለለዩ የሚቻሉና አረንጓዴ ባለአንድ ፎቅና ማሬት ያላቸው ናቸው። ከአካባቢውም ጋር ሲታዩ ይሰባሉ። ኢትዮጵያውያን መስጊቶች በባህላዊ መልኩ ከሚሰሩባቸው መስጊዶች የተለዩ ናቸው። እነዚህን በመድረሳት ትምህርት ቤትነት ገና በእውቀት ያልገፉ ወጣት መስጊቶችን በማስተማር የሀቢ አክራሪ እሥልምናን እንዲያስፋፋ የሚጠቀሙት ነው።

የሀቢ እሥላማዊ አክራሪ መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች፣ በኢትዮጵያ የሚካሄዱትን የዘመቻ ሥራ ለመደገፍ ገንዘብ እንደት እንደሚሰጡ የሚያስጠነቅቁ የአሜሪካን ኤምባሲ መረጃ እጅግ ከፍተኛ ቁጥር ያላቸው በሣወዲ ዐረቢያና በገልፍ አገሮች በቤት ሠራተኛነት፣ በጉልበት ሠራተኛነትና በሌሎችም መካከል በሚጠይቁ መስኮች ተስማርተው የሚሰሩ እንዲሁም ከፍተኛ ክፍያ ያላቸውን ኢትዮጵያውያንን ጨምሮ የተለያዩ እቃዎችን በገንዘብ እንዲገዙ ከተደረገ በኋላ እነዚህ እቃዎች በድብቅ በሶማሊያና ጅቡቲ በክል አድርገው ወደ ኢትዮጵያ እንዲገቡ ይደረጋል።

ያለምንም ታክስ ግልፅ ገበያ ላይ እንዲሸጡ ተደርጎ (ከገበያ ዋጋ በታች) ከትርፍ ጋር ለሀቢ መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ይሰጣል። በዚህ ገንዘብም የፈለጉትን ሥራ ከውስጥታል። በራሳቸው አምሳል በሚሰሩባቸው አረንጓዴ ክብ መስጊዶች ከየአካባቢው ነዋሪ በተለይ በቀለም ያልገፉ ወጣቶችን በመመልመል መስጊዶቹን የመድረሳት ትምህርት ቤቶች በሚደረግ አክራሪ እሥልምናን ማስፋፋሪያ ማክከል በሚደረግ ይጠቀሙታል።

በዚህ መልኩ ለበጎ አድራጎትና የቲም (የመት) ልጆችን ለመርዳት በሚል ከኢትዮጵያ መንግሥት የሥራ ፈቃድ አግኝተው በአዲስ አበባና በክልሎች ሲንቀሳቀሱ የነበሩ መንግሥታዊ ያልሆኑ እሥላማዊ ድርጅቶች በተለይም የሠወዲ ዐረቢያ፣ የኳታርና የከፍት የሀቢ አክራሪ እሥልምናን እምነት ለማስፋፋት ደግሞቸውን አጥፍተው ሲሰሩ የኖሩ ቢሆንም የዘያኑም ያህል መንግሥት ክትትል እያደረገ ከአገር ለቀው እንዲወጡ አድርጓል።

ከዚህም ሌላ በአገር ውስጥ በመሰረዝም መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ለመሥሪያ ቤቅ የደህና የመቅ ልጆችን ለመርዳት በሚሉ የተቋቋሙ በዋናነት የገንዘብ ምንጫው ሣወዲ ዐረቢያና ሌሎች የዐረብ አገራት ናቸው። ከ200 - 300 በመኖሪያ አድራሻቸው በትምህርት ደረጃቸው የሚመዘገቡት ሕፃናት መሰረዛቸው ጭምር እንዲለክ ተደርጎ ገንዘቡ በድርጅቱ አድራሻ በተለያየ መንገድና ዘዴ እንዲገባ ይደረጋል።

ለአንድ ተረጋጅ ልጅ መቶ ዶላር እንደሚሰጥ የሚገልጹ ውስጥ አዋቂዎች ለልጆቹ ቤተሰቦች ግን የኢትዮጵያ 200 - 300 ብር ብቻ እያስፈረሙ እንደሚሰጡ ያስረዳሉ። ዋናው ጥያቄ ቀሪውና ዋናው ገንዘብ የት ይሄዳል? ለምንስ ዓላማ ይወላል? የሚሉ ነው።

የተወሰኑት ለግል መክበሪያቸው ሲያደርጉት ሌሎች ደግሞ ቀደምም በሽፋን ለተቋቋመዋት አክራሪ እሥልምና ኃይማኖትን ለመከፋፋት ወደ ዋህቢዎች የገንዘብ ቋት እንደሚገባ መጠራጠር አይቻልም። በዚህም መልኩ ሲንቀሳቀሱበት ኖረዋል።

የዋህቢ አክራሪ እሥልምና እምነት አራማጆች በተለይ ሙሉ ትኩረት ያደረጉት ወጣቱ መሥሪያ ቤቅ ላይ ነው። ይኸ ኃይል በእነሱ ፅንፈኛ እምነትና ፕሮፓጋንዳ ከተቀረፀና ከተሙ በየደረጃውም በከፍተኛ ገንዘብ ከታገዘ፣ በሽፋን የራሱን የንግድ ድርጅት አቋቁሞ በተለያዩ የንግድ መኮከሮች ሥራ ገንዘብ ተሰጥቶት እንዲንቀሳቀስ ከተደረገ፣ ዓላማውንና መቅቅሩን ለመከፋፋት ከተጋ ወጠታማ ነው ብለው ያምናሉ። በዚህ መልኩ ለረጅም ጊዜ ኢትዮጵያ ውስጥ ከከተማ እስከ ገጠር ሰለፉ የኖሩት ወጣት መሥሪያቸውን በአክራሪ የዋህቢ እሥልምና እምነት የማጥመቅና የማዘጋጀት ሥራ ነው።

የዋህቢ አክራሪዎች የሱፊ እሥላም ኢትዮጵያዊ መሠረት ያለውን የአልሀበሽ እሥልምና እምነት አምራሪው ይጠሉታል። ይዋጉታልም። ዋህቢዎች በአሜሪካና በአሮሜ ክልሎች መንግሥታዊ ባልሆኑ እሥላማዊ ድርጅቶች ከፍተኛ ገንዘብ እየታገዙ ወጣቱን እየመለሙ ዓላማቸውን በስፋት በሕዝብ መሰረዝው ውስጥ ለማድረስና ሙሉ በሙሉ ለመለወጥ ቢንቀሳቀሱም አልተሳካላቸውም። በአፀፋው ከፍተኛ ተቃዋሚ ወጣት ደርሶባቸዋል።

ዋህቢዎች የነቢዩ መሀመድ መሀሊድ (የተወለዱበት ቀን) መክበር የለበትም። እነሱ ከሚሰሩት ማድረሳቸው፣ ከሚያስተምሩበት መኪና ወይን ሌላ የመሥሪያቸው መኪና መኖር የለበትም ይላሉ። ወልዶችና ታላላቅ የሱፊ እሥላም ሺህቶች ቢያልፉም ሕዝቡ የሚያምንባቸውን መቃብራቸውን ቆፍሮ በማወጣት እንዲቃጠል አድርገዋል።

የተለያዩ የሱፊ እሥልምና ተከታዮች የእምነት ሚሙሻ መኪናዎችንም አቃጥለዋል። በባሌ ሺክ ሁሌን በብዙ መቶ ሺህ የሚቆጠር ሕዝብ በተለያዩ ጊዜና በየዓመቱ ከተለያዩ ክፍለ ሀገር እየሄደ የሚይዘርበትን።

እምነቱን በነፃነት በማራምድበት ሥፍራ ከ30 በላይ መስጊዶችን አቃጥለዋል። ሕዝብ መሰረታዊውን በከፍተኛ ተቃዋሚ አወግዟቸዋል።

በድራዳዎም የአባደር መስጊድና የተለያዩ ሼሆች መቃብሮችን እየቆፈሩ በማወጣት ለማቃጠል ያደረጉት መሰረተኛ በሕዝብ ማሳሰቢያ ጠንካራ ትግል ከሸፈነ።

በወሎ ከ1 ሺህ 720 አካባቢ ጀምሮ ንጉሥ መጃሂዱ የመሠረቱትና በየዓመቱ የነቢዩ መሠላድ የሚከበርበትን ታሪካዊውን የጃማ ንጉሥ መጃሂድ በየዓመቱ ለበዓሉ ለሦስት ተከታታይ ቀናት ከወሎ ብቻ ሳይሆን ከተለያዩ የኢትዮጵያ ክፍሎች በመጓጓዣ ከመቶ ሺህ በላይ መሰረታዊ ያከብሩታል።

ይህ መስጊድ ከ240 ዓመት እድሜ በላይ ያስቆጠረ ጥንታዊ ቅርስ ነው። በአካባቢው የነበረው የከፍት መንግሥታዊ ያልሆነ እሥላማዊ ድርጅት መስጊዱን ለማደስ እርዳታ እንዲያደርግ ቢጠየቅ ከልክሏል።

የሳዕዲ ዐረቢያና የኳታር ኤምባሲዎችም ቢጠየቁ እርዳታ ከልክለዋል። እነሱ የሚጠይቁት እንዲጠፉ እንጂ ቅርስነቱ ተጠብቆ የእምነቱ ቦታ ተከበሮ እንዲኖር አይደለም። በዚህ መልኩ ከታሪካዊ ቅርስነቱ አንፃር መስጊዱን ለማደስ ጥያቄ የቀረበለት የአሜሪካ ኤምባሲ እገዛ አድርጓል።

ወሎ ከጥንት ጀምሮ ስማቸው ገና የተጠራ የሚላም ወልዶችና ሼሆች የነበሩባትና ያሉባት ነች። እነ ሼህ ሀሴን፣ እነ ቦረናው ሼህዬ፣ እነ ሰይድ በሽራ፣ የመሳሰሉ ሼህዬን እስከ ዛሬም ድረስ ሕዝቡ በእምነቱ የሚከበሩባቸውን ጥንታዊ መስጊዶች ከብዙው በጥቂቱ ማንሳት ይቻላል።

ተመሳሳይ መስጊዶች በተለያዩ የአገሪቱ ክፍሎች ይገኛሉ። ኢትዮጵያዊ ታሪክና አሻራቸው የገዘፈ ነው። የሀገራችን እነዚህ ሁሉ መጥፋት አለባቸው ብለው ነው ዘመቻ የከፈቱት። በርካታ አዛውንት የሱፊ ሚናም ሼሆች በተለያዩ ሥፍራዎች በየሀገሩ አክራሪዎች ተዘልፈዋል። ተሰደብዋል። ተደብደብዋል። ተገደለዋል። መስጊዳቸውም ተቃጥሏል።

ይኸ እውነት ጊዜውን ጠብቆ አሁን በአደባባይ ታወቋል። ሁሉም ሚናም የአክራሪዎቹን ማንነትና ምንነት ለይቶ አወቆታል። መሻሻሉን ሳይሆን ያደረገው የሀገሩ አክራሪ እሥልምና እምነት ጥንታዊ መሠረት ያለውን የኢትዮጵያ እሥልምና በማፍናቅ የእኛ ብቻ ነው ትክክል ይላል።

የእኛዎቹ የገንዘብ አቅም ስለሌላቸው የሀብቶች በገንዘብ ኃይል የኢትዮጵያ ማህላምን ታሪክና አሻራ ለማጥፋት መሀሪዎቻችን አቃጥለዋል። በኢትዮጵያ የተከሰተው አክራሪ የሀብብ እምነት አራማጅና የንቅናቄው መሪዎች በማህላም ወስጥ የተለያዩ ያዋጣኛል ያሉትን መንገዶች ሁሉም ተጠቅመዋል።

ቀደም በ1993 በኢትዮጵያ የእሥልምና ጉዳዮች ምክር ቤት ከፍተኛ አለመግባባት ሲከሰት፤ ከዚያም በኋላ ንብረት የወደመጣት፣ የሰው ሕይወት ያለፈበትና ሁኔታው በቁጥጥር ስር ወሎ ወደ ፍርድ ቤት ከሄደበት ታሪክ ጀርባ እንዲህ እንደ አሁኑ ለይቶና አፍጥጦ ባይወጣም የሀብብ እሥልምና አክራሪዎች እጅ በዋናነት ነበረበት።

ለዚህ ማህረጃው ዊክለክስ በአዲስ አበባ የአሜሪካን ኤምባሲ ወደ ዋሽንግተን የላከውን መረጃ ሲያወጣ የሀብቶች የኢትዮጵያ እሥልምና ከፍተኛ ጉባዔን አመራር በእኛ ብቻ የሚሆኑ። በእኛም አምሳል የሚጠር መሆን አለበት የሚል ድርጅታዊ ውሳኔ አሳልፈው በአባላቸውና በተባባሪዎቻቸው አማካይነት ሲንቀሳቀሱ መቆየታቸውንና በመንቀሳቀስም ላይ እንዳሉ ይፋ አርድጓል።

ስለዚህም በመቼሊሙ ንብረተሰብ ወስጥና በመርካቶ አንዋር መስጊድ የፈጠሩት ማሻሻያ አስተዳደራዊ ጥያቄ ያደረገው እንቅስቃሴ የላይኛውና ከውጭ የሚታየው ሽፋን ነው። ይኸን ችግር ለመፍታት መንግሥት የበኩሉን ከፍተኛ ጥረት አድርጓል።

እንቅስቃሴው ግን ቀደም የታቀደበት ግብ ስለነበረ ወረቀት መጣተን፤ በሌሊት የመስጊድ የአደጋ ጥሪ መደወልና በአሜሪካ በሚኒጅና በተላላኪ በመላው አዲስ አበባ ቅርብ ከተሞች እንዲሁም በክፍላተ አገራት በተመሳሳይ ሰዓት ሕዝብ መቼሊሙ ግልብጥ ብሎ እንዲወጣ ክርስቲያኑም እንዲተባበር ለማድረግ ትልቅ ጥረት አድርገዋል። አልተሳካላቸውም።

ታዲያ ይኼ እንዴት በመስጊድ አመራር፣ በአወሊያ ትምህርት ቤት ጉዳይ የተነሳ የአስተዳደር ጥያቄ ብቻ ነው ተብሎ ይወሰዳል? በነገራችን ላይ የአልቃይዳ እሥልምና አክራሪና ዓለም አቀፍ አሸባሪ የድርጅቱ ማህረጃና መሪ የነበረው ቢንላደን የሀብብ አክራሪ እሥልምና አራማጅ ነው።

በዚህ ጥቂት የሀብቶች በፈጠሩትና ወደ አብዛኛው ሕዝብ መቼሊም በአስተዳደር ጥያቄ ስም ሽፋን ፓለቲካዊ አጀንዳቸውን ለማራመድ ሲንቀሳቀሱ ግባቸው በኢትዮጵያ በሽሪያ ሕግ የሚሆኑ እሥልምና መንግሥት መሀረት ስለመሆኑ ሌላም ማህረጃ አለ።

ኢትዮጵያውያን የሰፊ ማህላም ተከታይ የሆኑ ዐላማዎችና ሺህች ልጆቻቸውን ደጋግሞ ለመካከር እንደሞከሩ ተናግረዋል። በእምቢተኝነት እስከ ግድያና የኃይል እርምጃ ድረስ እንደተራመዱም አባቶች ያስረዳሉ።

ከሣዑዲ ዐረቢያ ተቀርቦ ወደ አዲስ አበባ ኢትዮጵያ የገባውና በማህላም ውስጥ በህገ ወጥነት የተሰራጨው የቅስቀሳ ሲዲ ሰውደዳም ጠሉ አገሪቷ (ኢትዮጵያን) የካፊሮች ነች የሚሉት ተሳስተዋል። አገሪቷ የማንም ሳትሆን የእኛ ነች። ለሌሎች የሞራል መበት እንኳን አንስጣቸውም። እንቅስቃሴውን ጀምረናል። አላህ ይረዳናል። ወደ ኋላ መጣስ የለብንም ሲል ኢትዮጵያውያን የሞህራ ሜ ተናግሯል።

ለሌላ ሴት ደግሞ ጅህድ አወጀውብናል። እኛም ማሳት አለብን' ' ብለዋል። ይኸው በምክጠር በብዛት የተሰራጨው ሲዲ የሞህራው ሜ ንግግር ሲያደርግ አብሮ የሚታየው የጅህድ አክራሪ ተሞራዎች የተለያዩ ወታደራዊ ሥልጠናዎች ናቸው። መሣሪያ ታጥቀው ሲንቀሳቀሱ በሀገር ያሳያል።

እጅጉን በማርም ሁኔታ የኢትዮጵያ ተቃዋሚ የፓለቲካ ፓርቲዎች ይህንን በኢትዮጵያ ላይ የታወጀ የጅህድ ጦርነትን የአስተዳደር ጥያቄ ነው። መንግሥት ጣልቃ ገብቷል የሚሉት።

ነገ እነሱ ወደ ሥልጣን በመጡ ኢትዮጵያ በሞህራ ጅህዲቶችና አክራሪ ማህላሞች ተወርራ እንደትጠፉ ይፈቅዳሉ ማለት ነው፤ የጠላቱ ጠላት ወዳጅ ነው የሚለውን ከሠይጣንም ጋር በሆነ ተባብረን ኢትዮጵያን ከሥልጣን እናስወግዳለን የሚል ጅል ሜክር ይዘዋል።

እንዲህ ዓይነቱ የፓለቲካ ብስለት ወይም ስትራቴጂ ነው ብለው አስበውት ከሆነ ደግሞ ራሳቸውን ይመርጡ። ይህ ብስለት ሳይሆን አሳፋሪ የፓለቲካ ዝቅጠት ነው። እናስብለታለን የተሻለ እንመራለን፤ ታሪኳንና ክብሯን እንጠበቃለን በሚሉት ኢትዮጵያ ላይ የጅህድ ጦርነት ሲታወጅ አብሮ መከላከል ታላቅ የአገር ክህደት ነው።

የሞህራ አክራሪ ሜ በወታደራዊ ሥልጠናና የመሣሪያ ትጥቅ በታጀበ፤ የጠራ አሜሪካ እየተናገረ ወደ ኢትዮጵያ በላከው የሲዲ መልዕክት፤ ሰላምን አገር የእኛ ናት! የካፊሮች አይደለችም። ከተፈለገም ስሜን ተስማሚን እንቀይራለን!' ' ይላል። ኢትዮጵያ የሚለው ስም እንዲቀየር ማለት ነው። ይህንን ስያፈጠክ ያገጠጠ እውነት ኢትዮጵያ ያዘጋጀው ፕሮፓጋንዳ ነው በሚሉት ዛሬም ራሳችሁን ታታልላትና ታላቅ ነት ይሆን? ይህ አፍጥጦ የመጣ የአክራሪነት አደጋ ለተቃዋሚው ለሕዝብም ብሎም ለአገሪቱ ትልቅ አደጋ ነው። ችግሩ የመንግሥት ብቻ አይደለም።

ተቃዋሚው ከኢትዮጵያ ጋር የቱንም ያህል የፓለቲካና የመስመር ልዩነት ቢኖረውም ፅንፈኛና አክራሪ ከሆነ፣ የኢትዮጵያን ጥንታዊ ታሪክ፣ የመስሊቶችን ታሪክና እምነት መስጊድ ጭምር ለማጥፋት ወስኖ ከሚቀሳቀስ ኃይል ጋር የአስተዳደራዊ ጥያቄ ነው፤ አክራሪነት በኢትዮጵያ የለም ብሎ መግለፅና አብሮ መቆም፤ ድጋፍን መስጠት፤ በታሪክም በትውልድም ፊት አሳፈሪና አሳዛኝ ተግባር ነው። ለዚያውም ተቃዋሚው ራሱ ይደግፈኛል ብሎ ከሚላው ከአሜሪካ መንግሥታዊ ተቋም የተገኘው ግልፅና ተጨማሪ ማረጃ እያለ፡፡

የዋህቢ አክራሪ እሴቶች እምነትን በኢትዮጵያ ለማስፋፋት ወስኖ ለወሰኑ ለበርካታ ዓመታት መቀር ዘርግቶ ሲንቀሳቀስ፣ አባላት ሲያፈራ፣ ሲያሰለጥን፣ ሲያደራጅ የኖረው ደርጅት ከዋራጃ የተባለ ወታደራዊ ክንፍም አለው። ይኸው ወታደራዊ ክንፍ በመንግሥት እርምጃ ተወስዶበት ቀንደኛ መሪዎቹና ኃይሉ ተመትቷል፡፡

ወታደራዊ ክንፉ ሺዎችን ገደሏል፤ አልፎም ቤተክርስቲያንና መስጊዶችን አቃጥሏል፡፡ አባቶችና እናቶች ተገደለዋል፡፡ ለጊዜውም ቢሆን የወታደራዊ ክንፉ እንቅስቃሴ በተወሰደው እርምጃ የተገታ ቢሆንም ከኃይል መደከም አቅም ማግኘት ካልሆነ በስተቀር ተመልሶ አይከሰትም ማለት አይቻልም፡፡

በኢትዮጵያ የዋህቢ እሴቶች አክራሪነት መከሰቱና የቻለውን ያህል በተለያዩ ሽፋን አድብቶ ለመንስራፋት መዘናኛ በገሀድ የታየና የተረጋገጠ እውነት ነው። ይህን አደጋ መከላከል የሁሉም ዜጋ የሕልውናም የሥላምም ወሳኝ ጥያቄ ነው፡፡